PATVIRTINTA
Druskininkų Mikalojaus Konstantino
Čiurlionio meno mokyklos direktoriaus
2026 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. V1-124

Druskininkų Mikalojaus Konstantino Čiurlionio meno mokykla

FORTEPIJONO DALYKO UGDYMO PROGRAMA

Programos sudarytojai:
A.Vilčinskienė
S. Milušauskaitė
I. Bieliukienė
J.Bujokienė
N.Kalvaitienė
D.Juškevičius
E.Lomot
T. Olšauskas

Druskininkai
2026 m.

ĮVADAS

XXI a. mokykla tampa nuolatine kaitos ir naujovių diegėja, o mokytojas yra pagrindinis šio proceso iniciatorius. Diferencijuotas mokymas suteikianti galimybę kiekvienam vaikui lavinti muzikinius gebėjimus pagal jo gabumus ir poreikius. Šiuolaikinėje informacinėje visuomenėje idėja tapo pačiu svarbiausiu produktu, o gebėjimas kūrybiškai mąstyti vienu svarbiausių pranašumų. Menas, plėtodamas svarbiausias estetinio santykio su pasauliu ypatybes, visų pirma atskleidžia žmogiškąsias vertybes, ugdo žmogaus sugebėjimą kurti, tobulina jo skonį bei epochos stiliaus suvokimą, taigi, formuoja kultūrinę savimonę. Viena iš ugdančių meno šakų yra muzika, kurios pažinimo pagrindų yra mokoma muzikos mokyklose. Muzikos mokyklos ugdymo programų turinys siejamas ne tik su abstrakčiu dalyko žinojimu, bet ir su autentiška asmenybės gyvenimo patirtimi. Baigę muzikos mokyklas jaunuoliai tampa kūrybiškesni, labiau savim pasitikintys. Muzikos pažinimas suteikia jiems drąsos kurti idėjas ir kūrybiškai mąstyti.

Individualios fortepijono dalyko pamokos muzikos mokykloje yra ta vieta, kurioje ne tik tobulinami skambinimo įgūdžiai, bet ir skiepijamos meno vertybės, lavinami intelektualiniai gebėjimai. Pateikiama programa apibendrina Druskininkų M. K. Čiurlionio meno mokyklos fortepijono dalyko metodinės tarybos darbo patirtį, taip pat remiasi mokyklos ugdymo programa, kurioje išdėstytas pakopiškumas bei nuoseklumas siekiant įgyvendinti mokyklos keliamus tikslus.

Programos paskirtis – pateikti pagrindinius fortepijono dalyko mokymosi tikslus, mokymosi uždavinius, pagrindines jų įgyvendinimo gaires, vertinimo principus.

Programos dalys:

I. Pradinis muzikinis ugdymas (I – III kl.)

II. Pagrindinis muzikinis ugdymas (IV – VII kl.)

I. PRADINIO MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMA (I-III kl.)

Pradinio muzikinio ugdymo programoje atsisakyta konkretaus kūrinių sąrašo. Pateikiami pradžiamoksliai, išleisti Lietuvoje ir kitose šalyse, kuriais naudodamiesi pedagogai galės pasirinkti kūrinius, priklausomai nuo konkrečių užduočių ir individualių mokinių ypatybių. Programos tikslas – nužymėti konkrečias darbo temas ir užduočių nuoseklumą. Programa turėtų padėti pedagogui pasitikrinti arba patikslinti savo naudojamas užduotis ir metodus.

Dėstomas dalykas - <u>fortepijonas</u>.

Programos tikslai:

- nuosekliai ir kryptingai ugdyti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus, asmenines galias;
- suteikti fortepijono dalyko ir bendrąsias kompetencijas, kurių reikia produktyviam dalyvavimui šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime bei pasirenkant profesiją;
- suteikti mokiniui pradines muzikines žinias.

<u>Uždaviniai :</u>

- lavinti muzikalumą, techninius įgūdžius, teorines žinias ir kūrybinius gebėjimus;
- ugdyti sceninę kultūrą ir poreikį saviraiškai;
- ugdyti muzikinę atmintį, mąstymą, vidinę klausą ir savarankiškumą;
- mokyti natų skaitymo iš lapo, akompanavimo, solinio ir ansamblinio grojimo.

Metodinės nuostatos :

- pagrindinė ugdymo forma- individuali pamoka. Siekiant įgyvendinti konkrečios pamokos uždavinius, gali būti pasirenkami skirtingi pamokų tipai: techninė, kūrybinė, mišri pamoka, pamoka-repeticija;
- dalyko mokoma(si) po 2 val. per savaitę;
- šiuolaikiškumas - derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;
- mokymo metodai: informaciniai; praktiniai; kūrybiniai / žaidybiniai; demonstravimo; integruoto ugdymo; aktyvieji mokymo metodai.

Kompetencijos:

- socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos – muzikuodami pavieniui ar ansamblyje mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti, siekti asmeninių ir bendrų tikslų, ugdo savivertę, empatiškumą ir savitvardą, stiprina taisyklingą laikyseną, mokosi saugaus elgesio;
- kultūrinė – atlikdami įvairių stilių, žanrų, regionų muziką, dalyvaudami koncertinėje veikloje, bendraudami su profesionaliais menininkais mokiniai įgyja kultūrinio išprusimo, raiškos ir sąmoningumo pradmenis, mokiniai perima sukurtas tradicijas, idėjas ir vertybines nuostatas, aktyviai įsilieja į Lietuvos kultūrinį gyvenimą;
- kūrybiškumo – mokydamiesi interpretuoti muzikos kūrinius mokiniai tyrinėja kūrinį, siūlo idėjas dėl jo atlikimo, kritiškai jas vertina, pristato ir dalinasi kūrybos rezultatais, įsivertina juos;
- pilietiškumo – dalyvaudami įvairiuose renginiuose, atlikdami lietuvišką muziką ugdo pilietinį tapatumą:
- pažinimo – mokydamiesi skirtingų dalykų įgyja muzikinio raštingumo pagrindus, analizuoja savo mokymąsi, įsivertina pasiekimus, kelia mokymosi tikslus.

Dalyko mokymo trukmė – 3 metai (I kl. – 68 val., II kl. – 68 val., III kl. – 68 val.)

Dalyko mokinių pasiekimai:

1. 1. Veiklos sritis - muzikos atlikimo fortepijonu įgūdžių įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradinius muzikavimo fortepijonu įgūdžius	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pažinti muzikinį raštą ir galėti jį perskaityti, naudojant muzikos instrumentą.	1.1.1. Pažinti natas, žinoti jų pavadinimus; 1.1.2. žinoti garsų ar pauzių trukmę; 1.1.3. žinoti pagrindinius dinamikos ženklus.
1.2. Taisyklingai sėdint, išgauti kokybišką garsą.	1.2.1. Žinoti taisyklingos sėdėsenos / laikysenos reikalavimus; 1.2.2. nusakyti ir pademonstruoti taisyklingo garso išgavimo principus, pirštuotę; 1.2.3. įvardinti muzikos instrumento priežiūros reikalavimus.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – muzikinės veiklos metu taikyti išraiškos priemones muzikos kūrinio atskleidimui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

2.1. Atlikti skirtingo charakterio nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką	2.1.1.Paaiškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinys), formą ir naudojamus interpretacijos ženklus.
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Įvardyti kūrinyje panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. paaiškinti kūrinyje esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus.
3.3. Veiklos sritis - muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. mokytis sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. mokytis susikaupti, valdyti jaudulį pasirodymo metu.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).

I klasė

Programos apimtis: 68 val.
Pagrindinis tikslas: laiko suvokimas muzikoje. Metro pojūčio ugdymas.
Siektini rezultatai:

- atskleisti muzikinius gebėjimus, puoselėjant prigimtinį vaiko muzikalumą;
- formuoti taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžius;
- skirti pagrindinius, dažniausiai pasitaikančius kūrinių charakterius;
- skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus, improvizacinius gebėjimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje;
- pažinti smuiko ir boso raktų natas;
- atpažinti ryšį tarp natų žymėjimo penklinėje ir jų atlikimo klaviatūroje;
- įgyti bendrų žinių apie atliekamų kūrinių autorius;
- valdyti *non legato, legato, staccato* štrichus;
- atliekant kūrinį valdyti pagrindinius dinamikos ženklus **f, p, mp, mf, cresc., dim.**

I pusmečio temos

- muzikinio garso samprata**:** aukštis (fortepijono registrai), trukmė (ketvirtinė, pusinė, aštuntinė), dinamika (forte, piano);
- *non legato:* nesudėtingų dainelių skambinimas iš klausos ;
- aplikatūra: patogi pirštuotė, pratimai įtvirtinantys aplikatūrinius principus, skambinimas (praleistas klavišas - praleistas pirštas, iš eilės einantis klavišas - iš eilės einantis pirštas);
- pirmosios oktavos natos; metras(2/4, 3/4, 4/4); dainelių kvintos ribose skambinimas *non legato* atskiromis rankomis ;

- tonas, pustonis, alteracijos ženklai; dainelių su šuoliais oktavos ribose skambinimas; žinomų dainelių skambinimas iš klausos nuo duoto garso;
- dviejų natų jungimas legato štrichu : pratimai, nesudėtingi kūriniai derinant *legato* ir *non legato* štrichų atlikimą;
- jungiamasis riešo judesys, legato štrichas jungiant 3 - 4 - 5 garsus ;
- vienbalsių kūrinėlių skambinimas, paskirstant melodiją tarp rankų vienoje aplikatūrinėje pozicijoje ;
- frazavimas; frazių suvokimas, pradžios ir pabaigos atlikimo techniniai principai; *ritenuto štrichas* dainelės pabaigoje ;
- silpnosios ir stipriosios takto dalys; *staccato* štrichas; kūrinių jungiančių *legato, non legato ir staccato* štrichus atlikimas ;
- grojimas abejomis rankom dvejose penklinėse: ostinatinio boso grojimas kaire ranka ;

II pusmečio temos

- nata su tašku, skirtinga artikuliacija kairėje ir dešinėje rankose;
- melodijos motyvai, loginis taškas sakinio pabaigoje;
- melodijos ir pritarimo santykis, rankų balansas;
- mažoras ir minoras: dermės įtaka kūrinio nuotaikai; ritminio piešinio ir artikuliacijos poveikis kūrinio charakteriui;
- pjesės su skirtingomis pirštuotės pozicijomis, pirmo piršto pakišimas, pratimai;
- ritminės pulsacijos pastovumas, ritmas šokinio charakterio kūrinyje;
- mažorinės gamos skambinimas vienos oktavos ribose atskiromis rankomis, trijų garsų arpedžio ir akordai;
- ansamblinio grojimo pradmenys, vieningo įkvėpimo pojūtis.

Atsiskaitymo būdai :

II pusmečio pabaigoje akademiniame koncerte atliekami 2 skirtingo charakterio kūriniai. Vertinama atliekamų kūrinių nuotaika, charakterio ir metro pojūtis.

II klasė

Programos apimtis: 68 val.
Pagrindinis tikslas: intonacija (atstumų tarp garsų suvokimas klausa).
Siektini rezultatai:

- suvokti ir skirti melodijos sandarą muzikiniame tekste: motyvą, frazę, sakinį, periodą;
- įgyti bendrų žinių apie atliekamų kūrinių kompozitorius;
- lavinti savarankiško darbo namuose įgūdžius;
- pradinių skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas;
- skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus, improvizacinius gebėjimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje;
- technikos lavinimo užduotys (žr. programos priedą).

Pagrindinės temos

- tempo priklausomybė nuo kūrinio charakterio, itališki terminai *lento, adagio, moderato*, *allegro*; dainos ir šokio elementų paieška atliekamuose kūriniuose;
- frazių jungimas: 2-4 taktų sakinio, 4-8 taktų periodo vientisas atlikimas;
- harmoninė kūrinio sandara: melodijos sąveika su harmonija;
- kantilenos skambinimo įgūdžių lavinimas: išankstinio garso vaizdinio formavimas, jo perteikimo būdai, gauto garsinio rezultato vertinimas. Jautrios pirštų pagalvėlės reikšmė, riešo tamprumas, lankstus rankos svorio panaudojimas;
- gamų ir arpedžio technikos pradmenys, gamų grojimas abiem rankom, akordai ir jų apvertimai;
- imitacinė polifonija: imitacijų išryškinimas;
- variacijos: temos elementų ir muzikos nuotaikos apibūdinimas kiekvienoje variacijoje;
- sonatina: tempo ir ritmo pastovumas, kontrastingų temų pajautimas ir perteikimas, pauzių, natų vertės tikslus atlikimas;
- ansamblių grojimas: abiejų partijų bendro skambėjimo pojūtis, bendras metro pojūtis.

Atsiskaitymo būdai :

- **I pusmetis.** Kontrolinis koncertas. Atliekama polifoninis kūrinys ir pjesė.
- **I pusmetis.** Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekamas etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus). Vertinama gamų pobūdžio judėjimo atlikimas.
- **II pusmetis.** Akademinis koncertas. Atliekami stambios formos kūrinys ir pjesė. Vertinama melodinės linijos raiškumas, rankų santykis ir balansas.

Rekomenduotina literatūra:

J.Čiurlionytė. Mažasis pianistas, - V. Muzika, 1989
N.Bogutaitė Dėdinienė . Šaltinėlis, 95 etiudai fortepijonui, V. 1993
N.Bogutaitė Dėdinienė. Pianino pamokos, K., J. Petronio leidykla, 2000
A. Kučinskienė. Pianisto pradžiamokslis. – Šviesa, 2012
Frances Clark The music tree (for the younger beginner), - Princeton, New Jersey, U.S.A. 1994
J. Thompson. First nursery rhymes. The Willis music company 2020
Michael Aaron. Piano course. – Miami, Fl. USA, 1994f
Bastien J.S., Bastien J. Bastien Piano Basics, YOUNG BEGINNER, -San Diego, California, U. S. A. 1999
L. Fletcher. Piano course, Montgomery Music imc.Buffalo, N.Y.
F.Emonts . Europaische Klavier Schule, -Schott E D 7931.
K.Longchamps - Druszkiewiczowa . Podręncnik pocątkowego nauczania gry na fortepiane. PWM Krakow, 1996
A. Lasko. Fortepian , - Euterpe, 2015
A. Borzenkova. Pirmoji draugystė su fortepijonu.- Grifon, S. – P. 1992
N.Perunova. Kelias į muziką, - Kiev, 1990

L.Karas. Pianistinio mąstymo formavimo metodai. - Penza ,1995,
J.Thompson . Easiest piano course.- New York, U.S.A 1997 ir kita literatūra

III klasė

Programos apimtis: 68 val.

Pagrindinis tikslas: gebėti analizuoti muzikos kūrinio kalbos elementus: metrą, ritmą, intonacinę struktūrą.

Siektini rezultatai:

- suvokti individualų emocinį santykį su atliekamu kūriniu;
- įgyti bendrų žinių apie atliekamų kūrinių autorius;
- žinoti pagrindinius muzikinius terminus bei juos pritaikyti skambinamiems kūriniams;
- skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas;
- tolimesnis techninių įgūdžių lavinimas.

Atsiskaitymo būdai:

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama du kūriniai pasirinktinai.
I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekami 1 etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus).
II pusmetis. Keliamasis egzaminas. Atliekami 2 kūriniai stambi forma arba polifonija ir pjesė.

III KL. EGZAMINO VERTINIMO KRITERIJAI:

- teksto tikslumas;
- metro ir ritmo pojūtis;
- artikuliacija;
- kūrinio nuotaika ir charakterio perteikimas;
- garso valdymas;
- kūrinio meninio vaizdinio ryškumas;
- kūrinio stiliaus pojūtis;
- judesių laisvė ir pirštų vikrumas;
- rankų koordinacijos pojūtis;
- pėdalo naudojimo galimybės.

II. PAGRINDINIO MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMA (IV – VII kl.)

Muzikavimo paskirtis – tobulinti mokinio grojimo fortepijonu įgūdžius.

Muzikavimo tikslas – suprasti kūrybinės ir meninės terpės pažinimo pagrindus, formuojant praktinius grojimo instrumentu įgūdžius.

Muzikavimo uždaviniai:

- gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;
- tobulinti grojimo fortepijonu meistriškumo įgūdžius;
- skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

Metodinės nuostatos :

- dalyko pamokos vyksta individualaus mokymo(si) forma;
- dalyko mokoma(si) po 2 val. per savaitę;
- pamokų metu naudojami aktyvūs mokymo(si) būdai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus.

Kompetencijos:

- socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos – muzikuodami pavieniui, kolektyve mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti, įveikti iškylančius iššūkius, siekti asmeninių ir bendrų tikslų, ugdyti savivertę , empatiškumą ir savitvardą. Mokiniai stiprina taisyklingos laikysenos, saugaus elgesio, komunikavimo, bendradarbiavimo, iniciatyvumo, veiklos ir refleksijos gebėjimus, reikalingus iššūkiams įveikti ir realioms problemoms spręsti, savęs pažinimo ir tolesnio mokymosi krypties pasirinkimo gebėjimus;
- kultūrinė – atlikdami įvairių stilių, žanrų, regionų muziką, bendraudami su profesionaliais menininkais mokiniai įgyja kultūrinio išprusimo, raiškos ir sąmoningumo pradmenis; puoselėja mokyklos, tradicijas, idėjas ir pozityvias vertybines nuostatas, tampa aktyviais kultūrinio gyvenimo dalyviais;
- kūrybiškumo – mokydamiesi muzikos kūrinių interpretacijos mokiniai tyrinėja juos, siūlo idėjas jų atlikimui, kritiškai jas vertina, pristato ir dalinasi kūrybos rezultatais, įsivertina;
- pilietiškumo – dalyvaudami įvairiuose renginiuose, atlikdami lietuvišką muziką, bendradarbiaudami su krašto gynėjais, valstybės institucijų pareigūnais, ugdosi pilietinį tapatumą, įsipareigoja gerbti ir ginti Lietuvos nepriklausomybę;
- pažinimo – įgyja skirtingų muzikos mokymosi strategijų patirties, muzikinio raštingumo pagrindus, plėtoja sąvokų žodyną, mokosi planuoti laiką, kritiškai analizuoja savo mokymąsi ir įsivertina pasiekimus. Ugdomi sudėtingesnio mąstymo lygio pažintiniai (loginio, intuityviojo, kūrybinio, kritinio mąstymo) ir sudėtingesnėmis procedūromis grindžiami praktiniai (žinių taikymo, veiklos būdų, priemonių naudojimo) gebėjimai.

Dalyko mokymo trukmė – 4 metai (IV kl. – 68 val., V kl. – 68 val., VI kl. – 68 val., VII kl. -68 val.).

Mokinių pasiekimai:

3. 1. Veiklos sritis - muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnį repertuarą	
Gebėjimai	**Žinios ir supratimas**
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	**1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemones;** **1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, paaiškinti nuorodas;** **1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.**
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	**1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus;** **1.2.2. naudoti, savarankiškai atrasti muzikos**

	instrumento galimybes formuojant kokybišką garsą.
4. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnį muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinį taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones .	
Gebėjimai	**Žinios ir supratimas**
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	**2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti;** **2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą;** **2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai);** **2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas;** **2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.**
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	**2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.**
5.3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	**Žinios ir supratimas**
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	**3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajono) renginiuose;** **3.1.2. laikytis sceninės kultūros;** **3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.**

IV klasė

Programos apimtis: 68 val.
Pagrindinis tikslas: nuolat tobulinti mokinių grojimo fortepijonu techniką, stiprinti muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius bei suteikti bendrųjų ir dalykinių muzikinių kompetencijų.
Siektini rezultatai :

- pagrindinės kūrinio tonacijos pojūtis;
- T5 santykis su moduliacijomis;
- sonatinės formos suvokimas;
- gilinti muzikos atlikimo fortepijonu įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikinės kalbos priemonėmis;
- puoselėti mokinių individualumą ir prigimtines galias, padėti atsiskleisti mokinių kūrybiškumui;
- technikos lavinimo užduotys pagal IV kl. reikalavimus.

Nuo **IV klasės** fortepijono dalyko mokiniams yra taikomos dvi mokymo programos: **A ir B lygiai.**

A lygio programos reikalavimai:
1. mokinys įsisavina **A** programai numatytą repertuarą;
2. įgauna stiprius techninius įgūdžius;

3. atlikimas pasižymi puikia interpretacija, aukštu meniniu lygiu;
4. mokinys kūrybiška asmenybė su vidutine koncertine patirtimi.

B lygio programos reikalavimai:

1. mokinys įsisavina B programai numatytą repertuarą;
2. įgauna vidutiniškus techninius įgūdžius;
3. kūrinių atlikimas pasižymi gera interpretacija;
4. mokinys įgauna minimalius koncertinius įgūdžius.

Atsiskaitymo būdai:

A lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama 2 skirtingų charakterių kūriniai .
I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekami 1 etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus).
II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama stambios formos kūrinys ir pjesė.

B lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama: 1-2 skirtingo charakterio pjesės.
I pusmetis. Technikos lavinimo kontrolinė pamoka. Atliekama 1 etiudas ir gama pasirinktinai.
II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama polifonija arba stambi forma ir pjesė.

Rinkdamas individualią programą, pedagogas įvertina asmeninius mokinio gebėjimus ir pažangą. Į repertuarą leidžiama įtraukti kūrinius iš žemesnių klasių.

V klasė

Programos apimtis: 68 val.
Tikslas: suvokti ir interpretuoti pagrindinių muzikos stilių kūrinius, lavinti pianisto technikos įgūdžius.
Siektini rezultatai:

- plėtoti atlikėjo mąstymą;
- tobulinti skambinimo technikos įgūdžius;
- gebėti savarankiškai perskaityti muzikinį tekstą ir jį interpretuoti;
- atlikti technikos lavinimo užduotis pagal V klasės reikalavimus.

Atsiskaitymo būdai:

A lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama polifoninis kūrinys ir pjesė.
I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekama 1 etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus).
II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama stambios formos kūrinys ir pjesė.

B lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama 1-2 skirtingo charakterio pjesės.
I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekama 1 etiudas ir gama pasirinktinai.
II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama polifonija arba stambios formos kūrinys ir pjesė.

Rinkdamas individualią programą, pedagogas įvertina mokinio gebėjimus ir pažangą. Į repertuarą leidžiama įtraukti kūrinius iš žemesnių klasių.

VI klasė

Programos apimtis: 68 val.
Tikslas: toliau lavinti pianisto technikos įgūdžius.
Siektini rezultatai:

- atlikti kelias skirtingų charakterių temas;
- derinti melodijos ir pritarimo santykį;
- išmokti pagrindinių klasikinės muzikos garso išgavimo būdų;
- technikos lavinimo užduotys VI kl.;
- plėsti muzikos terminų žodyną;
- savarankiškai analizuoti kūrinio tekstą;
- sąmoningai planuoti mokymosi laiką.

Atsiskaitymo būdai:

A lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama: polifoninis kūrinys ir pjesė.

I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekama 1 etiudas arba virtuozinė pjesė ir gama pasirinktinai (pagal klasės reikalavimus).

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama stambios formos kūrinys ir laisvai pasirinkta pjesė.

B lygis

I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekama 1-2 skirtingo charakterio pjesės.

I pusmetis. Technikos įgūdžių kontrolinė pamoka. Atliekama 1 etiudas ir gama pasirinktinai.

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama polifoninis arba stambios formos kūrinys ir pjesė.

Rinkdamas individualią programą, pedagogas įvertina mokinio gebėjimus ir pažangą. Į repertuarą leidžiama įtraukti kūrinius iš žemesnių klasių.

VII Klasė

Programos apimtis: 68 val.
Tikslas: įtvirtinti įgytas žinias ir toliau tobulinti pianisto technikos įgūdžius.
Siektini rezultatai:

- parengti baigiamojo egzamino programą taip, kad mokinys laisvai jaustųsi interpretuodamas skirtingų epochų kūrinius;
- technikos lavinimo užduotys VII kl.

Atsiskaitymo būdai:

- 3 perklausos;
- baigiamasis egzaminas.

Baigiamajame egzamine atliekama 3 kūrinių programa:

1. Polifoninis arba stambios formos kūrinys.
2. Etiudas.
3. Pjesė.

Silpnų muzikinių davinių mokiniai baigiamajame egzamine (išimties tvarka) atlieka:

1. Polifoninis arba stambios formos kūrinys.
2. Etiudas arba pjesė.

3 kūrinius (polifoninis kūrinys, stambios formos kūrinys, etiudas, pjesė) mokiniai atlieka per baigiamąjį egzaminą. 1-ą kūrinį (iš keturių kūrinių) mokiniai atsiskaito bet kurios perklausos metu.

4 kūrinių programą per baigiamąjį egzaminą atlieka pianisto profesijai orientuoti mokiniai.

BAIGIAMOJO EGZAMINO VERTINIMO KRITERIJAI

- Teksto tikslumas;
- Kūrinio stiliaus pojūtis;
- Kūrinio meninio vaizdinio ryškumas;
- Artikuliacijos aiškumas;
- Metro pulsacijos ir formos pojūtis;
- Technikos įgūdžiai;
- Rankų koordinacijos pojūtis;
- Pėdalo naudojimas.

Rinkdamas individualią egzaminų programą, pedagogas įvertina mokinio gebėjimus ir pažangą, todėl į repertuarą leidžiama įtraukti kūrinius iš žemesnių klasių.

PRADINIS MUZIKINIS UGDYMAS

KŪRINIŲ, REKOMENDUOJAMŲ IŠMOKTI PER METUS, KIEKIS

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Polifonija	Stambi forma	Pjesės	Susipažinimui	Viso
I	I	Lietuvių liaudies dainos, įvairaus charakterio pjesės, kūrinėliai su polifonijos elementais, etiudai					7-8
	II	1-2	1	0-1	1-2	1-2	4-8
II	I	1-2	1	-	1-2	1	4-6
	II	1-2		0-1	1-2	1	3-6
III	I	1-2	1	-	1-2	1	4-6
	II	1	-	1	1-2	1	4-5

GAMŲ REIKALAVIMAI

Klasė	Mažorinės	Minorinės	Chromatinės	Arpedžio	Akordai
I	C,G F vienoje okt. atskirom rankom	a,e vienoje okt. Atskiromis rankomis.			
II	C,G,D,F,B per 2 okt. II pusmetį abiejomis rankomis, išsiskiriant nuo 1 garso į šalis .	a,e,d,g (nat.,harm., melod.) per 2 okt. atskiromis rankomis. II pusmetį – abiejomis rankomis.		Trumpi 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis.	Tonikos 3 garsų su apvertimais atskiromis rankomis
III	Iki 3 ženklų per 3-4 okt. abiejomis rankomis, išsiskiriant nuo garso į šalis.	Iki 2 ženklų per 3-4 okt. Abiejomis rankomis.		Trumpi 3 garsų apvertimai abiejomis rankomis.	Tonikos 3 garsų su apvertimais abiejomis rankomis.

PAGRINDINIS MUZIKINIS UGDYMAS

A lygio programa

KŪRINIŲ, REKOMENDUOJAMŲ IŠMOKTI PER METUS, KIEKIS

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Polifonija	Stambi forma	Pjesės	Susipažinimui	Viso
IV	I	1-2	1	--	1-2	1	4-6
	II	1		1	1-2	1	4-5
V	I	1-2	1	--	1-2	1	4-6
	II	1		1	1-2	1	4-5
VI	I	1-2	1	--	1-2	1	4-6
	II	1		1	1-2	1	4-5

VII	I-II	1	1	1	1-2	--	4-5

GAMŲ REIKALAVIMAI

Klasė	Mažorinės	Minorinės	Chromatinės	Arpedžio	D7	Akordai
IV	Iki 4 ž. per 4 oktavas abiejomis rankomisviena kryptimi, išsiskiriant į šalis.	Iki 3 ž. per 4 oktavas abiejomis rankomis viena kryptimi.	Atskiromis rankomis per 4oktavas viena kryptimi.	Trumpi 3-4 garsų abiejomis rankomis Ilgi su apvertimais atskiromis rankomis.		Tonikos 3-4 garsų su apvertimais: atskiromis rankomis(iš 4g.) arba abiejomis rankomis (iš 3g.)
V	Iki 5 ž. viena kryptimi, išsiskiriant.	Iki 4 ž. viena kryptimi.	Abiejomis rankomis per 4oktavas viena kryptimi.	Trumpi ir ilgi su apvertimais abiejomis rankomis.		Tonikos 4 garsų su apvertimais abiejomis rankomis.
VI	Iki 6 ž. viena kryptimi, per tercijos ir decimos intervalus, išsiskiriant.	Iki 5 ž. viena kryptimi.	Abiejomis rankomis per 4oktavas viena kryptimi.	Trumpi ir ilgi su apvertimais abiejomis rankomis.		Tonikos 4 garsų su apvertimais.
VII	Visos gamos viena kryptimi, išsiskiriant, per tercijos ir decimos intervalus.	Iki 5 ž. viena kryptimi ir skiriant į šalis.	Abiejomis rankomis per 4oktavas viena kryptimi.	Trumpi, ilgi, laužyti.		Tonikos 4 garsų su apvertimais.

B lygio programa

KŪRINIŲ, REKOMENDUOJAMŲ IŠMOKTI PER METUS, KIEKIS

Klasė	Pusmetis	Etiudai	Polifonija	Stambi forma	Pjesės	Susipažinimui	Viso
IV	I	1	1	--	1	1	4
	II	1-2	-	1	1-2	-	3-5
V	I	1	1	--	1	1	4
	II	1-2	-	1	1	-	3-4
VI	I	1	1	--	1	1	4
	II	1-2	-	1	1-2	-	3-5
VII	I-II	1	1	1	1	--	4

GAMŲ REIKALAVIMAI

Klasė	Mažorinės	Minorinės	Chromatinės	Arpedžio	D7	Akordai
IV	Iki 3 ženklų per 4 okt. abiejomis rankomis, viena kryptimi.	Iki 3 ženklų per 4 oktavas viena kryptimi.	C-E atskiromis rankomis per 2 okta-vas.	Trumpi 3-4 g. Abiejomis rankomis. Ilgi su apver-timais atskiromis rankomis.		Tonikos 3-4 g. su apvertimais atskiromis rankomis.
V	Iki 4 ženklų per 4 okt. abiejomis rankomis, viena kryptimi bei išsiskiriant.	Iki 3 ženklų per 4 oktavas viena kryptimi.	C-E atskiromis rankomis per 4 okta-vas.	Trumpi abiejomis rankomis, ilgi su apvertimais atskiromis rankomis.		Tonikos 3-4 garsų su apvertimais abiejomis rankomis.
VI	Iki 5 ženklų per 4 okt. abiejomis rankomis, viena kryptimi bei išsiskiriant.	Iki 4 ženklų per 4 oktavas viena kryptimi.	C-H abiejomis rankomis per 2 ok-tavas .	Trumpi ir ilgi su apvertimais abiejomis rankomis.		Tonikos 4 garsų abiejomis rankomis.
VII	Iki 6 ženklų per 4 okt. abiejomis rankomis, viena kryptimi bei išsiskiriant.	Iki 5 ženklų per 4 oktavas viena kryptimi.	Visos gamos abiejomis rankomis per 2 oktavas.	Trumpi ir ilgi su apvertimais abiejomis rankomis.		Tonikos 4 garsų abiejomis rankomis.

AKADEMINIŲ KONCERTŲ IR EGZAMINŲ VERTINIMO LENTELĖS

1 lentelė
lentelė

Programos atlikimo analizė		Vertinimas (+-)
1	Kūrinio meninio vaizdinio ryškumas	
2	Kūrinio stiliaus pojūtis	
3	Teksto tikslumas	
4	Metro pulsacijos ir formos pojūtis	
5	Artikuliacijos aiškumas	

Mokinio skambinimo įgūdžių analizė		Vertinimas (+-)
1	Klausos vaizdinio aiškumas	
2	Garso valdymas	
3	Judesių laisvė ir pirštų vikrumas	
4	Rankų koordinacijos pojūtis	
5	Pedalizacija	

2

10 balų įvertinimui reikia surinkti 10 pliusų;
9 balų įvertinimui reikia surikti 9 pliusus;
8 – 8 pliusus ir t.t.

Mokiniai vertinami 10 balų sistema. Pamokose naudojamas formuojamasis vertinimas, pusmečio ar metų pabaigoje – diagnostinis, apibendrinamasis vertinimas.

III. IŠPLĖSTINIO MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMA
1 klasė

Programos apimtis: 34 val.
Tikslas: įtvirtinti įgytas žinias ir toliau tobulinti pianisto technikos įgūdžius.
Siektini rezultatai:

- emocijų įvairovė ir jų raiškos būdai;
- garso išgavimo būdų įvairovė;
- mokėti palyginti praėjusių epochų ir šiuolaikinės muzikos melodiką;
- išmokti girdėti sudėtingesnius harmoninius sąskambius;
- įtvirtinti nuoseklaus mąstymo, mokantis kūrinį, žinias;
- pakartoti pagrindinių muzikos stilių suvokimą;
- apibendrinti skambinimo technikos įgūdžius;
- gebėti skaityti iš lapo nežinomą muzikos kūrinį;
- gebėti diskutuoti muzikos meno tema integruojant kitų dalykų pamokose įgytas žinias.

Atsiskaitymo būdai:
I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys.

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys.

2 klasė

Programos apimtis: 34 val.
Tikslas: įtvirtinti įgytas žinias ir toliau tobulinti pianisto technikos įgūdžius.
Siektini rezultatai:

- emocijų įvairovė ir jų raiškos būdai;
- garso išgavimo būdų įvairovė;
- mokėti palyginti praėjusių epochų ir šiuolaikinės muzikos melodiką;
- išmokti girdėti sudėtingesnius harmoninius sąskambius;
- įtvirtinti nuoseklaus mąstymo, mokantis kūrinį, žinias;
- pakartoti pagrindinių muzikos stilių suvokimą;
- apibendrinti skambinimo technikos įgūdžius;
- gebėti skaityti iš lapo nežinomą muzikos kūrinį;
- sugebėti diskutuoti muzikos meno tema integruojant kitų dalykų pamokose įgytas žinias;
- įgyti akompanavimo kitiems muzikos instrumentams įgūdžių;
- dalyvavimas koncertuose, festivaliuose, konkursuose.

Atsiskaitymo būdai:
I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys.
II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys.

IV. NEFORMALIOJO ŠVIETIMO UGDYMO PROGRAMA

PRADINIS MUZIKINIS UGDYMAS (1-4 kl.)

Programos apimtis: 17 val. arba 34 val. per mokslo metus – pagal mokinio pageidavimą.
Reikalavimai atitinka pradinio muzikinio ugdymo programas (1-4 kl.).
Atsiskaitymo būdai:

1 kl. – **I pusmetis.** Kontrolinė pamoka:
1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;
2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.
II pusmetis. Kontrolinė pamoka:
1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;
2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.

2 kl. – I pusmetis. Kontrolinė pamoka:
1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;
2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai**.**
II pusmetis. Kontrolinė pamoka:
1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;
2) mokiniai, turintys 34 val. – 1-2 kūriniai pasirinktinai.

3 kl. – **I pusmetis.** Kontrolinė pamoka:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;
2) mokiniai, turintys 34 val. – 1-2 kūriniai pasirinktinai.

II pusmetis. Kontrolinė pamoka:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;
2) mokiniai, turintys 34 val. – 1-2 kūriniai pasirinktinai.

4 kl. – I pusmetis. Kontrolinė pamoka:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinys pasirinktinai;
2) mokiniai, turintys 34 val. – 1 kūrinys pasirinktinai.

II pusmetis. Baigiamasis egzaminas. Atliekamas 1- as kūrinys (pagal mokinio galimybes).

Vertinimas: kontroliniai ir akademiniai atsiskaitymai vertinami įskaitomis, baigiamasis egzaminas – dešimtbalės vertinimo sistemos balu.

Baigiamojo egzamino vertinimo kriterijai:

- teksto tikslumas;
- artikuliacija;
- štrichų kokybė;
- metro ir ritmo pojūtis;
- kūrinio stiliaus pojūtis;
- kūrinio nuotaikos ir charakterio atskleidimas;
- pirštų bėglumas ir judesių laisvė.